

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS pārbaudes lietā Nr. 2021-31-5F Rīgā

27.05.2021.

Nr. 6-6/26

[Persona A]
[e-pasta adrese]

Tiesībsargs saņēma [personas A] iesniegumu (reģistrēts 2021.gada 15.martā ar Nr.338), kurā viņš rakstīja, ka internetā joprojām atrodams 1997.gada 17.jūnija Augstākās tiesas nolēmums par viņu. [Persona A] minēja, ka šajā nolēmumā atrodami viņa personas dati: vārds, uzvārds, dzimšanas dati, bijusī darbavieta, īss krimināllietas apraksts un piespriestais sods. Viņš norādīja, ka piekļuve šiem datiem ir neierobežotam personu lokam, iespējama arī diskriminācija. [Persona A] atsaucās uz Satversmes 91. pantu, 95.pantu, 96. pantu, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pantu, kā arī Vispārīgo datu aizsardzības regulu. Norādīja, ka ir vērsies pie www.google.lv, www.likumi.lv.

Elektroniski sazinoties ar [personu A], tika noskaidrots, ka viņš vērsies pie vietnēm www.likumi.lv un www.google.lv, bet uz elektroniskās saziņas brīdi (2021.gada 1.aprīlī) atbildi vēl nebija saņēmis.

Tiesībsargs konstatēja vēl citus līdzīgus gadījumus, kad tīmekļa vietnēs www.likumi.lv un www.vestnesis.lv bija atrodami Augstākās tiesas nolēmumi, kuros nav anonimizēti fizisku personu dati. Konstatējot minētās problēmas sistemātisko raksturu, tiesībsargs ierosināja pārbaudes lietu.

Pārbaudes lietas ietvaros tika analizēts normatīvais regulējums, kā arī tiesībsargs vērsās pie VSIA “Latvijas Vēstnesis”. Vēstulē VSIA “Latvijas Vēstnesis” tiesībsargs atsaucās uz [personas A] iesniegumā rakstīto par viņa vārda un uzvārda sasaisti tīmeklī ar 1997.gada 17.jūnija Augstākās tiesas Senāta lēmumu (lieta Nr.[SKK-...]) [“...”]. Tāpat tiesībsargs norādīja uz līdzīgiem gadījumiem par personas datu publikāciju VSIA “Latvijas Vēstnesis.”

Izdevuma “Latvijas Vēstnesis” mērķis un loma vēsturiskā griezumā

Līdz 2012.gadam normatīvie akti tika izsludināti, tos publicējot oficiālajā preses izdevumā “Latvijas Vēstnesis.” Normatīvo aktu publicēšanas kārtību noteica likums “Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu

izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību”, kurš bija spēkā no 1994.gada līdz 2012.gadam. Kā skaidroja “Latvijas Vēstnesis”, tad tajā laikā Augstākās Tiesas nolēmumus publicēja, jo šiem nolēmumiem bija judikatūras nozīme. Lai arī tieša normatīvā akta deleģējuma nebija, informācijas publiskošana bija saistīta ar sabiedrības interešu un tiesību realizēšanu. Vienlaikus jāuzsver, ka “Latvijas Vēstnesis” tajā laikā bija pieejams papīra formātā.

“Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likums” (turpmāk arī – OPTIL) tika pieņemts 2012.gadā.

“Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likums” noteic, ka oficiālais izdevums “Latvijas Vēstnesis” (turpmāk arī – oficiālais izdevums) ir Latvijas Republikas oficiālais izdevums. Saskaņā ar šo likumu oficiālā izdevuma informācija tiek publicēta elektroniski tīmekļa vietnē www.vestnesis.lv. Šī likuma 3.pantā noteikts, ka oficiālajā izdevumā publicē ārējos normatīvos aktus, kā arī citus tiesību aktus un oficiālos paziņojumus, ja tas paredzēts ārējos normatīvajos aktos.

“Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma” 14.panta pirmā daļa noteic, ka Tieslietu ministrija ir vadošā (augstākā) iestāde oficiālās publikācijas, tajā ietvertās informācijas sistematizācijas un tiesiskās informācijas pieejamības jomā. OPTIL 14.panta otrā daļa noteic, ka valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" ir Latvijas Republikas oficiālais izdevējs, kas īsteno valsts politiku oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas jomā un, veicinot privātpersonu izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām tiesībām un pienākumiem, kā arī sabiedrības līdzdalību un normatīvo aktu kvalitāti, nodrošina vienotu valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platformu. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis":

- 1) izdod oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis" un nodrošina tā pieejamību tīmekļa vietnē www.vestnesis.lv ;
- 2) sistematizē tiesību aktus un nodrošina to pieejamību tīmekļa vietnē www.likumi.lv.

Latvijas tiesību sistēmā “Latvijas Vēstnesis” ieņem būtisku vietu. Tas informē sabiedrību par spēkā esošo tiesisko regulējumu, izsludinot normatīvos tiesību aktus un publicējot tiesību piemērošanas aktus un nodrošinot tiesību aktu pieejamību. Tādā veidā tiek īstenotas ikviena tiesības zināt savas tiesības, kas nostiprinātas Satversmes 90.pantā.

Ierobežotas pieejamības informācija

OPTIL 3.panta otrā daļa noteic, ka oficiālajā izdevumā npublicē valsts noslēpumu saturošu informāciju un ierobežotas pieejamības informāciju. Savukārt trešā daļa precizē, ja ārējais normatīvais akts paredz noteikta veida tiesību aktu publicēšanu, bet konkrētais attiecīgā veida tiesību akts satur valsts noslēpumu vai ierobežotas pieejamības informāciju, to npublicē.

Kā secināms no OPTIL, oficiālajā izdevumā netiek publicēta ierobežotas pieejamības informācija. Saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 5.panta ceturto daļu informācija par fiziskās personas privāto dzīvi ir ierobežotas pieejamības informācija. Personas sodāmība, darbavieta, noziedzīga nodarījuma apraksts ietver datus par personas privāto dzīvi.

Oficiālajā izdevumā publicētajai informācija pēc savas būtības ir jābūt plaši pieejamai visai sabiedrībai, tāpēc nopietns izaicinājums vienmēr ir bijis jautājums, kā

nodrošināt informācijas plašu pieejamību, vienlaikus sekojot personas datu aizsardzības pamatprincipiem.¹

No vienas puses oficiālā izdevuma pieejamība internetā padara to daudz pieejamāku ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Taču līdz ar to jāapzinās, ka ikvienas ziņas, kas ietverta, oficiālajā izdevumā, publiskuma pakāpe ir ļoti augsta. Īpaši tas attiecas uz personas datiem.

“[...] situāciju datu aizsardzības jomā vēl nedaudz vairāk sarežģī oficiālā izdevuma digitalizācija un interneta tehnoloģiju ietekme un ar to saistītās pārmaiņas tiesiskajā regulējumā. Piemēram, potenciālais personas tiesību uz privāto dzīvi aizskārums būtu daudz mazāks, ja attiecīgās personas dati nebūtu pieejami digitālajā vidē, bet gan tikai oficiālajā publikācijā drukātajā izdevumā un pēc tam – arhīvā, gluži vienkārši tāpēc, ka attiecīgā informācija faktiski būtu pieejama daudz šaurākam personu lokam. Līdz ar interneta meklētāju veikto vietņu indeksāciju attiecīgajos avotos iekļautā informācija kļūst daudz plašāk pieejama, kas savukārt padara attiecīgās vietnes saturu pieejamāku daudz plašākai publikai un līdz ar to potenciālo personas tiesību aizskārumu lielāku.”²

Prasības saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu

Personas datu aizsardzības jautājums īpaši aktuāls kļuvis pēc Vispārīgās datu aizsardzības regulas³ (turpmāk – arī Regula) (tiek piemērota kopš 2018.gada 25.maija) un Fizisko personu datu apstrādes likuma spēkā stāšanās.

Saskaņā ar Regulas 4.pantu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjekts”); identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem. Regula definē datu apstrādi, nosakot, ka tā ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība, piemēram vākšana, reģistrēšana, izpaušana.

Secināms, ka tiesas nolēmuma, kas satur personas vārdu, uzvārdu, bijušo darbavietu, īsu noziedzīga nodarījuma aprakstu un piespriesto sodu ir personas datu apstrāde Regulas izpratnē.

Saskaņā ar Regulas 6.pantu personas datu apstrādes tiesiskie pamati ir datu subjekta piekrišana, līguma izpilde, pārziņa juridisks pienākums, sabiedrības interešu aizsardzība, vitālu interešu nodrošināšana un pārziņa vai trešo personu leģitīmo interešu ievērošana. Regulas 5.pants definē vairākus personas datu apstrādes pamatprincipus: likumība (tiesiskais pamatojums), godprātība, pārredzamība, nolūka ierobežojums, datu minimizēšana, precizitāte, integritāte un konfidencialitāte.

¹ “Latvijas Vēstnesis” gatavojas jaunajām personas datu aizsardzības prasībām. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/zinas/271403-latvijas-vestnesis-gatavojas-jaunajam-personas-datu-aizsardzibas-prasibam/> ²⁴⁴² Interneta meklētāji ar tā saukto programmu “rāpuļu” (no angļu val. crawler) palīdzību indeksē tīmeklī pieejamās vietnes, padarot saites uz attiecīgajām lapām pieejamas attiecīgajā meklētājā, izmantojot atslēgvārdus. ²⁴⁴³ Tieslietu ministrijas informatīvais ziņojums “Par personas datu izmantošanas praksi tiesību aktos”. Pieejams: http://tap.mk.gov.lv/doc/2015_05/TMZino_270415_dati.647.docx

² LR Satversmes 5.nodaļas komentāri. Pieejami:

https://lvportals.lv/wwwraksti/LVPORTALS/OF PUB_PETIJUMS_SATVERSMES_KOMENTARI.PDF

³ EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

Regulas 17.pants noteic datu subjekta tiesības uz dzēšanu (tiesības tikt aizmirstam). Šī panta otrā daļa paredz, ka, ja pārzinis ir publiskojis personas datus un tā pienākums saskaņā ar 1. punktu ir minētos personas datus dzēst, pārzinis, ņemot vērā pieejamo tehnoloģiju un tās piemērošanas izmaksas, veic saprātīgus pasākumus, tostarp tehniskus pasākumus, lai informētu pārziņus, kas veic personas datu apstrādi, ka datu subjekts ir pieprasījis, lai minētie pārziņi dzēstu visas saites uz minētajiem personas datiem vai minēto personas datu kopijas vai atveidojumus.

Fizisko personu datu apstrādes likuma 28.pants noteic datu apstrādi oficiālajā publikācijā. Šī panta pirmajā daļā minēts, ka datu regulas 16., 17., 18., 19., 20. un 21. pantu nepiemēro, ja datu apstrāde tiek veikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem oficiālās publikācijas nodrošināšanai. Šī panta otrajā daļā, savukārt, teikts, ka oficiālajā izdevumā publicētos datus oficiālā izdevuma izdevējs dzēš, pamatojoties uz:

- 1) inspekcijas lēmumu;
- 2) pārziņa pamatotu lēmumu, kas apliecina, ka šo datu publicēšana oficiālajā izdevumā neatbilst datu regulas noteikumiem.

Fizisko personu datu apstrādes likuma 28.panta trešajā daļā uzsvērts, ka inspekcija var pieņemt lēmumu par oficiālajā izdevumā publicēto datu dzēšanu, ja datu subjekta tiesību uz privāto dzīvi aizskārums ir lielāks nekā sabiedrības ieguvums no oficiālās publikācijas nemainīguma.

Pamattiesību samērošana

Demokrātiskā valstī vārda brīvībai ir fundamentāla nozīme. Tomēr vārda brīvību, kas ietver sabiedrības tiesības zināt, jāsamēro ar indivīda tiesībām uz savu datu aizsardzību. Satversmes 100.pants garantē vārda brīvību. Savukārt, Satversmes 96.pants nodrošina ikvienas personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, kas ietver arī tiesības uz personas datu aizsardzību.

Tiesības uz privātās dzīves aizsardzību ietvertas arī Eiropas Cilvēktiesību un Pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk – arī harta). Hartas 8.pantā atsevišķi izdalītas personas tiesības uz datu aizsardzību. Hartas 8.panta otrā daļa noteic: šādi dati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos. Ikvienam ir pieejas tiesības datiem, kas par viņu savākti, un tiesības ieviest labojumus šajos datos.

Attiecībā uz personas datiem, kas pieejami internetā, norādāms sekojošais. Ar indeksēšanas palīdzību jebkurš interesents datiem var viegli piekļūt.

Jautājums par privātpersonas tiesībām “tikt aizmirstam” tika vērtēts Eiropas Savienības Tiesā lietā Nr. C-131/12 *Google Spain SL, Google Inc. pret Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*. Tiesa atzina, ka atsevišķās situācijās privātpersonai var būt tiesības pieprasīt interneta meklētāju dzēst no rezultātu saraksta, kas norādīts pēc meklēšanas veikšanas, izmantojot šīs privātpersonas vārdu, saites uz tīmekļa vietnēm, kuras likumīgi publicējušas trešās personas un kurās ir ietverta patiesa informācija saistībā ar šo datu subjektu, jo šī informācija tam var kaitēt vai tas vēlas, lai šī informācija pēc noteikta laika tiktu “aizmirsta”.

Šajā lietā Eiropas Savienības tiesa uzsvēra, ka datu dzēšanu var prasīt, ja tie vairs neatbilst sākotnējiem mērķiem. “Atbildot uz jautājumu, vai direktīva ļauj datu subjektam lūgt, lai saites uz tīmekļa mājaslapām tiktu dzēstas no šāda rezultātu saraksta, pamatojoties uz viņa vēlēšanos, lai tajās ietvertā informācija par viņa personu pēc noteiktā laika “tiktu

aizmirsta”, Tiesa vispirms norādīja, ka pat sākotnēji likumīga pareizu datu apstrāde ar laiku var kļūt nesaderīga ar šo direktīvu, ja šie dati vairs nav nepieciešami saistībā ar mērķiem, kādēļ tie tikuši savākti vai apstrādāti.”

[..]Tiesa precizēja, ka, tā kā datu subjekts, ņemot vērā tā pamattiesības atbilstoši Hartas 7. un 8. pantam, var lūgt, lai attiecīgā informācija vairs netiktu sniegta plašai sabiedrībai, to iekļaujot šādā rezultātu sarakstā, šīs tiesības principā ir svarīgākas ne tikai par meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzēja ekonomisko interesi, bet arī šīs sabiedrības interesi atrast šo informāciju, veicot meklēšanu, izmantojot šīs personas vārdu.⁴

Tiesībsargs norādīja VSIA “Latvijas Vēstnesis”, ka šāda veida tiesu nolēmumu publicēšanai VSIA “Latvijas Vēstnesis” un www.likumi.lv nav leģitīms mērķis un minējai problēmai nepieciešams risinājums. No OPTIL secināms, ka VSIA “Latvijas Vēstnesis” uzskatāms par datu pārzini datu publikācijai šajā izdevumā.

OPTIL 11.panta pirmajā daļā noteikts, ka informācijas iesniedzējs nodrošina, lai publicēšanai iesniegtā informācija atbilstu valsts noslēpuma, ierobežotas pieejamības informācijas un fizisko personu datu aizsardzības prasībām.

Tiesībsargs saņēma VSIA “Latvijas Vēstnesis” atbildi, kurā tika skaidrots sekojošais. VSIA “Latvijas vēstnesis” 2021.gada 1.aprīlī saņēma [personas A] iesniegumu, kurā tika lūgts padarīt publiski nepieejamus viņa personas datus, kuri bija publiski pieejami tīmekļa vietnēs www.likumi.lv un www.vestnesis.lv saistībā ar LR Augstākās tiesas lēmumu Nr. SKK-186 un pārtraukt minētā lēmuma indeksāciju meklētājprogrammā www.google.com. VSIA “Latvijas Vēstnesis” no savas puses bija nosūtījis atbilstošu pieprasījumu tīmekļa vietnei www.google.com par [personas A] personas datu indeksācijas pārtraukšanu saistībā ar publiskoto lēmumu (tiesībsarga lēmuma saņemšanas brīdī indeksācija bija pārtraukta).

VSIA “Latvijas Vēstnesis” atzina, ka, pārbaudot [personas A] lūgumu, tika konstatēts, ka konkrētajā gadījumā datu publiskošana ir pārmērīga iejaukšanās viņa privātumā.

VSIA “Latvijas Vēstnesis” norādīja, ka ir aizklājis [personas A] personas datus iesniegumā norādītajā publikācijas digitālajā atveidojumā un ir pārtraukta [personas A] datu indeksēšana tīmekļa vietnēs www.likumi.lv un www.google.com. “Latvijas Vēstnesis” arī skaidroja, ka attiecībā uz citiem identificētiem līdzīgiem gadījumiem sūdzības nav saņemtas. Vienlaikus, izvērtējot tiesībsarga argumentus attiecībā uz datu publisku pieejamību tīmekļa vietnēs www.likumi.lv un www.vestnesis.lv, “Latvijas Vēstnesis” ir pieņēmis lēmumu pārtraukt minēto spriedumu un lēmumu publisku pieejamību un šobrīd aktīvi strādā pie to publiskošanas pārtraukšanas.

Tiesībsargs pārbaudīja VSIA “Latvijas Vēstnesis” atbildē norādīto un secināja, ka [personas A] vārds un uzvārds nav sasaistāms ar augstākminēto Augstākās tiesas Senāta nolēmumu. Tādējādi iejaukšanās [personas A] privātajā dzīvē ir novērsta.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

---

⁴ ES Tiesa. Pētniecības un dokumentācijas direkcija. Personas datu aizsardzība.